

การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
ของครอบครัวและชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธรรตน์วิทยา
The Development Of Instructional Video For Law Relating To Daily Life
Subject For Prathom Suksa 6, Tanarat Wittaya School

Received : 2023-04-03

Revised : 2023-04-19

Accepted : 2023-08-31

ผู้วิจัย จิรัชญา สันชัย¹

Jirachaya Sanchai

nancy_jira@hotmail.com

อนงค์ศิริ วิชาลัย²

Anongsiri Vichalai

นิตยา มุลसार³

Nitaya Moonsarn

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์ เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรจำนวน 42 คน เลือกสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน จำนวน 6 แผน 2) สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน จำนวน 3 เรื่อง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน มีค่า E1/E2 เท่ากับ 83.33/83.55 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
Student, Master of Education Programs in Curriculum and Instruction, Social Sciences and Liberal Faculty North-Chiang Mai University

² อาจารย์ประจำสูตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
Lecturer, Master of Education Programs in Curriculum and Instruction, Social Sciences and Liberal Faculty North-Chiang Mai University

³ อาจารย์ประจำสูตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
Lecturer, Master of Education Programs in Curriculum and Instruction, Social Sciences and Liberal Faculty North-Chiang Mai University

คำสำคัญ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สื่อวีดิทัศน์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

Abstract

The purpose of this study was to 1) create and find the effectiveness of instructional video about laws related to daily life of families and communities of the Department of Social Studies, Religion and Culture, for Prathom Suksa 6. 2) To compare the learning achievement about laws related to daily life of families and communities of Pre-school and Post-school by using learning media of the Department of Social Studies, Religion and Culture, lessons for Prathom Suksa 6. The population was 42 people, using Cluster Sampling selection for 21 people. The tools were 1) 6 lesson plans about Law Related to Daily Life of families and communities 2) 3 videos about Law Related to Daily Life of families and communities. 3) achievement test of the lesson about Law Related to Daily Life of families and communities. Statistics used in data analysis include percentages, averages, and standard deviations. The results of the study found that, the effectiveness of instructional video about laws related to daily life of families and communities that the efficiency criteria (E1/E2) at 83.33/83.55 and the compare of learning achievement, the post-school achievement score was higher than the pre-school at the statistical significance of 0.05

Keywords: learning achievement, video activities, law related to daily life

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของปวงชาวไทยตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งเป็นหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายสูงสุดของประเทศว่าให้ประชาชนมีหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด กฎหมายเป็นกลไกเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสม สร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตรวจสอบ ขจัดการทุจริตและประพฤติอันมิชอบ รวมไปถึงลดเงื่อนไขความขัดแย้ง เพื่อให้ประเทศมีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคี ในปัจจุบันชีวิตประจำวันของเรารวมถึงครอบครัวและชุมชน ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมายตลอดเวลา ประชาชนบางส่วนมักมองเห็นกฎหมายเป็นเรื่องไกลตัวซึ่งความจริงเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เกิดจนตาย โดยเฉพาะกฎหมายพื้นฐานที่ประชาชนทั่วไปควรรู้ เช่น กฎหมายจราจร การใช้รถใช้ถนน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้ร่วมกันและจำเป็นที่จะต้องรู้จักกฎหมาย เพื่อไม่ให้กระทำความผิดจนอาจจะเกิดอุบัติเหตุต่อตัวเองและบุคคลอื่นได้ กฎหมายจราจรที่สำคัญตัวอย่างเช่นการขับขีรถยนต์ไม่ควรเกิดความเร็วที่กำหนด (90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) การไม่จอดรถในที่ห้ามจอด ไม่ขับรถแข่งซาย ไม่ขับรถย้อนศร ไม่ปฏิบัติตามป้ายสัญญาณจราจร เป็นต้น รวมไปถึงกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ซึ่งเป็นสังขารธรรมของมนุษย์ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เริ่มจากการเกิด เมื่อมีคนเกิดขึ้นในบ้านเจ้าบ้านจะต้องไปแจ้งเกิด ณ อำเภอ ต่อเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วันที่เกิด การแจ้งเกิดมีความสำคัญมากต่อเด็ก เพื่อให้ทุกคนได้รับเลขประจำตัวประชาชนสำหรับอ้างอิงและยืนยันตัวตน กรณีมีคนตายต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ ภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากยืนยันได้ว่าเสียชีวิต การย้ายที่อยู่สามารถย้ายปลายทางหรือเจ้าบ้านต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน เมื่อมีคนในบ้านย้ายออก (Guamatt Law, 2565) กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 แทนพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุม

ยาเสพติดให้โทษของประเทศไทยโดย มาตรา 1 กล่าวว่า ยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมี พิษหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพแล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการนอนยา เมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไป จะทรุดโทรมลงกับให้รวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ ตามกฎหมายว่าด้วยยา วัตถุออกฤทธิ์ หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ สารระเหยหมายความว่า สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่อาจนำไปใช้เพื่อสนองความต้องการ ของร่างกายหรือจิตใจซึ่งทำให้สุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลง ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า ความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด เว้นแต่มีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ และให้หมายความรวมถึงการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย (พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด, 2564)

ปัจจุบันการรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนเป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต้องรู้ การเรียนรู้กฎหมายพื้นฐานควรเริ่มเรียนตั้งแต่อายุ 10 ขวบขึ้นไป เนื่องจากเด็กวัย 10 ขวบ เริ่มที่จะเข้าใจและสามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ สามารถอธิบายเหตุและผลได้พอสังเขป และชีวิตประจำวันของเราไม่ว่าจะทำอะไรจะต้องมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยตลอดเวลา ซึ่งกฎหมาย เป็นบรรทัดฐานทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปในทำนองเดียวกัน ทำให้สังคมมีระเบียบวินัย และสงบเรียบร้อย หากไม่มีกฎหมายมนุษย์ซึ่งมักจะชอบทำอะไรตามใจตนเอง ถ้าต่างคนต่างทำตามใจและการกระทำนั้นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายก็จะเกิดปัญหา เกิดความขัดแย้ง มีการล้างแค้น การโต้ตอบกันไปโต้ตอบกันมา อย่างไม่มีที่สิ้นสุดเนื่องจากไม่มีกฎหมายเข้ามามีการจัดการให้เป็นธรรม ในที่สุดสังคมนั้นประเทศนั้นก็จะมีล่มสลายไม่สามารถดำรงอยู่ได้ (ทวิชคดี กุลโยชัย, 2550) ปัจจุบันปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นจากข่าวซึ่งเกิดจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการศึกษา เมื่อได้กระทำความผิดกฎหมายมักจะอ้างความไม่รู้เท่าถึงการณ์ซึ่งข้ออ้างดังกล่าวจะนำมาอ้างไม่ได้ เพราะมีหลักกฎหมายเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า "ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว" กล่าวได้ว่า "บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความผิดในทางอาญาไม่ได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าตามสภาพและพฤติการณ์ ผู้กระทำความผิดอาจจะไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ศาลอาจอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาลและถ้าศาลเชื่อว่าผู้กระทำความผิดไม่รู้กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้" (ประมวลกฎหมายอาญา, 2499, น.25) และอีกปัญหาที่เกิดจากประชาชนไม่เคารพกฎหมาย โดยมักอ้างอิทธิพลหรือสิทธิพิเศษต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายหรือชอบทำตามใจตัวเอง ต้องการความสะดวกสบายโดยไม่เคารพกฎหมาย เช่น การไม่ข้ามถนนบนสะพานลอยหรือในทางข้าม เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมก็มักจะอ้างผู้มีอิทธิพลขึ้นมาเพื่อให้ตนพ้นจากการจับกุม เป็นต้น แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรเริ่มต้นปลูกฝังในเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม รู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติ เพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายและศีลธรรมกำหนดไว้ในหลักสูตรการเรียนของนักเรียนในระดับต่างๆ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันและเป็นกฎหมายที่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด เมื่อผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแล้วจะได้นำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่อยู่ใกล้ตัว ตลอดจนตนเองได้ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2551, น. 339)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมว่าการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 132) สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยการเรียนการ

สอนให้ประสบผลสำเร็จ คือการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหา บางครั้งการเรียนการสอนแบบบรรยายอย่างเดียวทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่สนใจเนื้อหาที่เรียน ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจำเป็นต้องใช้สื่อประกอบการเรียนที่หลากหลาย เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายสามารถช่วยการเรียนการสอนของครูได้ดีมาก ซึ่งจะเห็นว่าครูนั้นสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มากและยังช่วยให้ครูมีความรู้มากขึ้นในการจัดหาแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอนช่วยครูในด้านการคุมพฤติกรรมการเรียนรู้ และสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สื่อการสอนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การใช้ศูนย์การเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้สื่อวีดิทัศน์ การสาธิต การแสดงนาฏการ เป็นต้น ช่วยให้ครูผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนและยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้นและยังจะช่วยประหยัดเวลาในการสอนนักเรียนจะได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนมากขึ้น (เดชา อุบลและคณะ, 2555) สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภททั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 27)

ปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในบ้านเรา คือ ครูส่วนใหญ่สอนแบบบรรยายเนื้อหาตามหนังสือ ขาดเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือฝึกแก้ปัญหาในห้องเรียน ทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพราะเนื้อหาต้องท่องจำทั้งในเนื้อหาวิชาที่หลากหลายหมวดสาขาและเนื้อหาสาระบางอย่างก็ไม่ได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยน รูปแบบ เทคนิค วิธีการเรียนการสอนใหม่ ให้ทันกับยุคสมัยและจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการพัฒนาทั้งความคิด ความถนัด ความสนใจของแต่ละคนครูต้องสอนวิธีแสวงหาความรู้มากกว่าสอนตัวความรู้ สอนการคิดมากกว่าสอนให้ท่องจำ เน้นผู้เรียนมากกว่าเน้นเนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต อันเป็นทักษะสำคัญของบุคคลในยุศตวรรษที่ 21 (วิภาพรรณ พินลาและคณะ, 2561, น. 6)

จากปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในเรื่องหน้าที่พลเมืองที่เกิดขึ้นพบว่านักเรียนขาดความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนต่ำ ไม่สามารถอธิบายกฎหมายและวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากเป็นวิชาท่องจำและการจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบการบรรยาย ทำให้เด็กนักเรียนสับสนในเนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือรูปแบบท่องจำ เด็กมองไม่เห็นภาพของเนื้อหาการเรียนการสอน ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวผู้ศึกษาต้องการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ช่วยสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนให้ดีขึ้น บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางให้กับครูนำสื่อวีดิทัศน์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมุติฐานการวิจัย

หลังการใช้สื่อวีดิทัศน์ ในการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการดำเนินวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนวิทยา ตำบลบ้านกลาง อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้อง ป.6/1, ป.6/2 รวม 42 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 21 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

ขอบเขตตัวแปรศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ 3 เรื่อง เรื่องกฎหมายจราจร เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษ และเรื่องกฎหมายทะเบียนราษฎร ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ความสำคัญ เนื้อหา และกิจกรรม

ขอบเขตระยะเวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ขอบเขตสถานที่ โรงเรียนรัตนวิทยา ตำบลบ้านกลาง อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนวิทยา ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ การเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการเขียนแบบพรรณนา โดยสามารถแสดงกรอบแนวคิดของการวิจัยซึ่งระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เอกสารเกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพสื่อ

วิธีการหาประสิทธิภาพของสื่อมี 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็นเป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Expert) เป็นผู้พิจารณา ตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านการนำไปใช้ (Usability) ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนจะนำมาหาค่าประสิทธิภาพต่อไป

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน เป้าหมายการหาประสิทธิภาพของสื่อเช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ (CAI) บทเรียนโปรแกรม เอกสารประกอบการเรียน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ด้วยประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E1/E2 = 80/80$, $E1/E2 = 85/85$, $E1/E2 = 90/90$ เป็นต้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้สาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัว และชุมชน จำนวน 6 แผน ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ รวม 6 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กฎหมายจราจร

แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับจราจรทางบก

แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษ

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษ (เพิ่มเติม)

แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กฎหมายทะเบียนราษฎร

แผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง กฎหมายทะเบียนราษฎร (เพิ่มเติม)

2. สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ กฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษและกฎหมายทะเบียนราษฎร

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเหมาะสม สอดคล้อง ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

การสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ ประสพการณ์สำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกหลังเรียน

1.2 วิเคราะห์เนื้อหา เรื่องกฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษและกฎหมายทะเบียนราษฎร

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษและกฎหมายทะเบียนราษฎรให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องกับ

จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ โดยพิจารณา ความเหมาะสมสอดคล้อง (Rating Scale)

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพและการแปรผลแผนการจัดการเรียนรู้

1.6 ผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมาย จราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษและกฎหมายทะเบียนราษฎร

1.7 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับ ผู้เรียน

2. การสร้างสื่อวีดิทัศน์

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบของ ADDIE Model ตามขั้นตอนดังนี้ (แบรนสัน, เรย์เนอร์, คอคส์, เฟอร์แมนคิง Human, 1975)

2.1 ชั้นวิเคราะห์ (Analysis)

2.1.1 กำหนดหัวเรื่องและวัตถุประสงค์ทั่วไป

2.1.2 วิเคราะห์ผู้เรียน: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนธนรัตน์วิทยา จำนวน 21 คน

2.1.3 วิเคราะห์เนื้อหา: กฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษ กฎหมายทะเบียนราษฎร

2.2 ชั้นออกแบบ (Design)

2.2.1 ออกแบบการเรียนการสอน: แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.2.2 ออกแบบเนื้อหาและใบงานที่เรียน

2.2.3 วางแผนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ร่วมกับการการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อกฎหมาย

2.3 ชั้นพัฒนา (Development)

2.3.1 ศึกษาหลักสูตร

2.3.2 สร้างและพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน

2.4 ชั้นนำไปทดลองใช้ (Implementation)

2.4.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2.4.2 ทดลองใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนธนรัตน์วิทยา จำนวน 21 คน

2.5 ชั้นการประเมินผล (Evaluation)

2.5.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

2.5.2 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากชั้นวิเคราะห์มาสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องชั้นพัฒนา

3.3 คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) จำนวน 20 ข้อ ผลการประเมินความเหมาะสม สอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนี ความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3.4 ทำอำนาจจำแนกไปทดลองใช้กับนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนธนรัตน์วิทยา จำนวน 21 คน เพื่อหาความยากง่ายและอำนาจจำแนกแล้วคัดเลือกข้อคำถาม โดยที่มี ค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.38 – 0.76 มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.25 - 0.80 และค่าความเชื่อมั่น = 0.946 แสดง ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบและหาความเชื่อมั่นดังนี้

ข้อที่	ความยาก(P)	แปลผล	อำนาจจำแนก(R)	แปลผล	แปลผลคุณภาพ
1	0.52	ปานกลาง	0.47	ดี	ใช้ได้
2	0.38	ค่อนข้างยาก	0.44	ดี	ใช้ได้
3	0.43	ปานกลาง	0.41	ดี	ใช้ได้
4	0.57	ปานกลาง	0.70	ดีมาก	ใช้ได้
5	0.62	ค่อนข้างง่าย	0.26	พอใช้ได้	ใช้ได้
6	0.57	ปานกลาง	0.32	พอใช้ได้	ใช้ได้
7	0.38	ค่อนข้างยาก	0.41	ดี	ใช้ได้
8	0.43	ปานกลาง	0.28	พอใช้ได้	ใช้ได้
9	0.52	ปานกลาง	0.41	ดี	ใช้ได้
10	0.48	ปานกลาง	0.25	พอใช้ได้	ใช้ได้
11	0.62	ค่อนข้างง่าย	0.80	พอใช้ได้	ใช้ได้
12	0.57	ปานกลาง	0.28	ดีมาก	ใช้ได้
13	0.48	ปานกลาง	0.35	พอใช้ได้	ใช้ได้
14	0.81	ง่ายมาก	0.36	พอใช้ได้	ใช้ได้
15	0.57	ปานกลาง	0.32	พอใช้ได้	ใช้ได้
16	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.29	พอใช้ได้	ใช้ได้
17	0.71	ค่อนข้างง่าย	0.30	พอใช้ได้	ใช้ได้
18	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.33	พอใช้ได้	ใช้ได้
19	0.52	ปานกลาง	0.25	พอใช้ได้	ใช้ได้
20	0.76	ค่อนข้างง่าย	0.34	พอใช้ได้	ใช้ได้
ค่าความเชื่อมั่น = 0.946					

3.5 จัดพิมพ์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เรื่องกฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษและกฎหมาย ทะเบียนราษฎร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริงกับตัวอย่าง

3.6 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนแล้วบันทึกผลการสอบก่อนเรียนไว้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการ เรียนรู้ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่องได้แก่ กฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดให้โทษและกฎหมายทะเบียน

ราษฎร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 เรื่อง ใช้ประกอบการแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ใช้เก็บข้อมูลระหว่างดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้ทดสอบความรู้ หลังจากเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์สอน ทั้ง 3 เรื่องเสร็จแล้ว ซึ่งใช้แบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ โดยเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมทั้งหมดแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

2.2 นำคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ

2.3 นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ IOC ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธรรตน์วิทยา ตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80

3. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีค่าE1/E2 เท่ากับ 83.33/83.55

ตารางที่ 2 แสดงผลการสอบก่อนเรียน หลังเรียนและคะแนนปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21 คน

เลขที่	ทดสอบก่อนเรียน 20 คะแนน	คะแนนระหว่างเรียน			รวม 30 คะแนน	ทดสอบหลังเรียน 20 คะแนน
		กฎหมาย จรรยา 10 คะแนน	กฎหมายสารเสพ ติดให้โทษ 10 คะแนน	กฎหมายทะเบียน ราษฎร 10 คะแนน		
1	10	8	8	9	25	16
2	9	8	9	9	26	18
3	11	9	9	9	27	19
4	10	8	8	8	24	17
5	11	8	8	9	25	17
6	9	9	8	9	26	18
7	10	8	8	8	24	15
8	13	8	8	9	25	15
9	11	9	9	10	28	18
10	11	8	8	9	25	16
11	10	9	8	9	26	18
12	9	9	8	9	26	18
13	9	8	8	9	25	17

เลขที่	ทดสอบ ก่อนเรียน 20 คะแนน	คะแนนระหว่างเรียน			รวม 30 คะแนน	ทดสอบ หลังเรียน 20 คะแนน
		กฎหมาย จรรยา 10 คะแนน	กฎหมายสารเสพ ติดให้โทษ 10 คะแนน	กฎหมายทะเบียน ราษฎร 10 คะแนน		
14	11	7	7	8	22	14
15	12	8	8	8	24	18
16	11	8	8	9	25	15
17	10	8	8	8	24	17
18	12	8	8	9	25	16
19	9	9	9	9	27	19
20	7	8	7	8	23	15
21	12	8	7	8	23	15
ผลทดสอบก่อนเรียน 217.00		173	169	183	525	ผลทดสอบหลัง เรียน 351.00
$\bar{X}$ 10.33		8.24	8.05	8.71	25.00	$\bar{X}$ 16.71
		E1 = 83.33				E2=83.55

จากตารางที่ 2 แสดงผลการสอบก่อนเรียน หลังเรียนและคะแนนปฏิบัติการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21 คน พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน และประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีค่าE1/E2 เท่ากับ 83.33/83.55 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.36 และผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 16.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.45

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.
ก่อนเรียน	10.33	1.36
หลังเรียน	16.71	1.45

จากตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.36 และผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 16.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.45 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระดับที่ 0.05

อภิปรายผล

จากการสร้างและหาประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้ศึกษาได้นำผลจากการศึกษามาอภิปราย ตามลำดับดังนี้

1. ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าE1/E2 เท่ากับ 83.33/83.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่า สื่อวีดิทัศน์ มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะที่สามารถสร้างความสนใจและสร้างมุมมองที่หลากหลายให้กับนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้เข้าใจง่ายและส่งเสริมให้เกิดรู้เรื่องกฎหมาย นอกจากนี้ในการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ผู้วิจัยใช้ภาพประกอบที่เร้าความสนใจ เสียงบรรยายที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยเพื่อให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียน และสื่อวีดิทัศน์ เพื่อประกอบการเรียนรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนในการ จัดทำอย่างมีระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม กล่าวคือ ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษา สารและมาตรฐานการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ หลักการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (อดิศักดิ์ โครตชุม, 2562) การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เพื่อประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏว่าสื่อวีดิทัศน์ ประกอบการเรียนรู้อัจฉริยะรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.71/84.51ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.36 และผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 16.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.45 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระดับที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากเพราะการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา เพราะได้เรียนรู้จากสื่อหลากหลายชนิด ช่วยให้เข้าใจชวนติดตามด้วยสื่อวีดิทัศน์แต่ละชนิดมีคุณสมบัติโดดเด่นแตกต่างกันพื้นฐานของที่นักเรียนมีความรู้อยู่แล้ว ขยายไปถึงสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และสามารถสรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็น (ประทีน คล้ายนาค, 2557) กล่าวว่าสื่อวีดิทัศน์หรือวิดีโอ สามารถนำกลับมาทบทวนที่บันทึกไว้ได้ทันที วิดิทัศน์มีต้นทุนในการสร้างไม่สูงเมื่อเทียบกับสื่อการสอนชนิดอื่น ๆ ใช้บันทึกได้หลายครั้ง ขณะเดียวกันสามารถทำการตัดต่อภาพด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ได้ภาพและเสียงที่สมบูรณ์ หรือหากจะทำสำเนาเพื่อการเผยแพร่จำนวนมากทำได้ ชุดอุปกรณ์แบบกระเป๋าหิ้วสามารถนำไปถ่ายทำยังสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว วิดิทัศน์มีความเหมาะสมที่จะนำไป ใช้ในวงการศึกษา การแพทย์ การอุตสาหกรรม และอื่นๆ ที่มีงบประมาณจำกัด นักเรียนสามารถรับชมวีดิทัศน์ซ้ำ ๆ ได้ เมื่อต้องการรับสารซ้ำ ในกรณีที่ไม่วางใจเนื้อหาทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารได้อย่างถูกต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ (สุทธิลักษณ์ กันธิพันธ์, 2566) กล่าวว่า การเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นการนำเสนอเนื้อหา โดยตรงสู่ผู้เรียนผ่านภาพ และเสียงที่น่าสนใจ เป็นการดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น

จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธนรัตน์วิทยา จังหวัดลำพูน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ เป็นผลเนื่องมาจากความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ให้แก่ผู้เรียนได้จริง และสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและ ชุมชน เป็นสื่อการเรียนรู้อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในการนำไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับการสื่อวีดิทัศน์
2. ผู้สอนควรตระหนักถึงระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้เพราะแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ย่อมมีเนื้อหา กิจกรรมและใช้สื่อที่หลากหลายอาจใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ไม่เท่ากัน
3. ควรปรับปรุงรูปแบบการสอนให้เนื้อหาที่สอนมีความสอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ผู้เรียน สอดคล้องกับ หลักสูตรท้องถิ่น และเน้นการให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำ โดยเน้นการปฏิบัติและลงมือทำเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้นและสามารถสรุปองค์ความรู้ออกมาในรูปแบบของผังความคิดอย่าง เข้าใจ
4. ผู้สอนควรประยุกต์การใช้สื่อ เทคโนโลยี ในการสอนเนื้อหาให้แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความสนใจในเนื้อหาที่เรียนและสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้คล่องมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการสร้างและทดลองใช้สื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในระดับชั้นที่ ใกล้เคียงกับประชากรที่ทำการศึกษา
2. ควรศึกษาผลการใช้สื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของ ครอบครัวและชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกับปัจจัยอื่น ได้แก่ ความคิด สร้างสรรค์ ความสนใจ ในการเรียนของผู้เรียน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนที่ เรียน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกับผู้เรียนที่เรียนโดยการสอนด้วยวิธีอื่น ๆ
4. ควรมีการพัฒนา รูปแบบของสื่อวีดิทัศน์โดยการนำเทคโนโลยีอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์และแท็บเล็ต เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2551). *ความไม่รู้กฎหมายอาจเป็นข้อแก้ตัวไม่ได้* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลสยาม พรินติ้ง.
- เดชา ลุนอุบล, จิรภรณ์ ผาจำ, ปรางทิพย์ สัมพโว, และศิรินุช เสาสิมมา. (2555). *ประโยชน์ของสื่อการสอน*. สืบค้น 14 มกราคม 2565, จาก <https://sites.google.com/site/suxkarreiykarsxnsmayhim/>
- ทวีศักดิ์ กุลโยชัย. (2550). *ความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องรู้กฎหมาย*. สืบค้น 14 มกราคม 2565, จาก <http://www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/law/35.htm>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์.
- ประทีน คล้ายนาค. (2557). *การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องการใช้กล้องโทรทัศน์ สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา. (2564). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่183 ตอนที่ 73 ก, หน้า 5
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา. (2499). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 183 ตอนที่ 95, หน้า 25
- มงคล พันธุ์เพชร. (2558). *การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เรื่องการเคลื่อนที่ในหนึ่งมิติเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรณีศึกษาของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต*. (รายงานการวิจัย). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิภาพรรณ พินลา และวิภาดา พินลา. (2561). *การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิลักษณ์ กันธิพันธ์. (2566). *การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์)*. วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 3(1), 184.
- อดิศักดิ์ โคตรชุม.(2562). *การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เพื่อประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วารสารโครงการนวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, 5(2), 68.
- Guamatt Law. (2565). *พื้นฐานกฎหมายที่ประชาชนทั่วไปต้องรู้*. สืบค้น 28 มกราคม 2565, จาก <https://www.guamattorneygeneral.com>